

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput tertium. De Calvino qui omnes ceremonias abolevit: deque modis
quibus primi Christiani paganos ad Christianismum adduxerunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ibus sulphuratis expurgantur. Illud habere pro verissimo axioma, fieri nullo modo posse, ut quis Patres legat sine præiudicio, & maneat Calvinista: omnem q; hac de re controuersiam huc tandem recidere, utrum standum sit potius iudicio vnus Caluini, aut alterius cuiusdam talis Doctoris, quam omnium, qui inde ab Apostolorum temporibus ante ipsum fuerunt, Christianorum & Ecclesiarum, siue in definiendo, quænam sit Scriptura Canonica, siue in ipsa Scriptura interpretanda. Deprehendemus autem, semper in negotio Christianæ Religionis nouitates damnatas fuisse per antiquitatem Ecclesiæ Christianæ, & particularitatem per vniuersalitatem communemque sedecim integrorum seculorum consensum.

VII. Quod si vnus, duorum aut trium sæculorum antiquitas antiquis illis Patribus Ecclesiæ defensoribus clypei loco fuit aduersos tot genera hæresium illam oppugnantium; quantum roboris inesse censebitis tam multorum sæculorum, quam nos possumus iactare, præscriptioni? præ qua certæ modernæ istius Religionis risu digna est vetustas, quæ vix triginta aut quadraginta miseræ hiemes vidit, easq; mille tempestatibus ac procellis terribiles? Quæ est ista, inquit Launæus in conuersione sua, præclara antiquitas? Ego ipse tam sui origini vicinus, ut à primis negotium mihi fuerit exhibitum, qui prædecesores non habuerunt, nec vlli alteri successerunt. A deo recens est ista antiquitas, ut adhuc sit in ipso ortu suo. Id quod vel solum satis est ad euertendum, quidquid sese Ecclesiæ Catholicæ audeat opponere. Tu qui in precio habes vetustum aliquod numisma ærugine obductum, aut columnam semidirutam, aut inscriptionem pæne exesam, quique eiusmodi monumenta in alio theca arcæ tuæ, tanquam cimelia quadam, asseruas, & magna delectatione perfunderis, dum in istis figuris defiguratis notatisque preciosæ illius adeoque incuruæ vetustatis rugas obseruas, quique, ut Poeta quidam cauit,

*Miraris veteris fragmenta exesa Colossi,
Et numos tumbasque notis fugientibus olim
Inscriptas, & quidquid habet veneranda vetustas.*

Quid est cur in negotio Religionis tam parum tribuis antiquitati? Illud nimirum (fatere quod conscientia distat) quoniam in omnibus Ecclesiæ Catholicæ angulis illa radiat atque effulget. Præserte speciem quæ vultis, Ministri Calviniani, & quantū

vultis, mendaci Plessæi præfatione negotium vestrum fucate, dissimulate, incrustate; facile est vobis præteritum aliquem inuenire, & icū declinare. Sed quidquid etiam præteratis, nihil est tamen, quod magis conscientiam vestram fodiat, quam memorabilis & vniuersalis ille Christianæ antiquitatis consensus, qui olim inter mille hæreses S. Augustinum & omnes Patres in Ecclesia retinuit; magnus est iste & venerabilis testis. Nefas est loco mouere sacros limites ab antiquitate constitutos, ad Religionis sanctæ & inuolabilia iura distigenda. Semper optimum est quod est antiquissimum, & antiquissimum quod optimū. Credere oportet veteribus, ait vnus ex Patribus nostris, tanquam melioribus, & Deo propinquioribus: ad quos ipse non raro nos remittit. Hæc sunt arma veteris illius bellatricis Ecclesiæ, nunquam deponenda è manibus. Non loquor autem de humana illa antiquitate, quam Sapientes receperunt, quam nonnemo appellat sociam sapientiæ & vicinam diuinitatis; sed de Christiana antiquitate tantum, aut, ut dicā clarius, de illa fide, illa doctrina, quam amplexi sequutique sunt vniuersim omnibus seculis, omnes Christiani, inde ab origine sua, à temporibus nimirum Iesu Christi, hoc est, ij, quos audire, & quibus tanquam ipsi Deo obedire cœlesti voce iubemur, quosque eadem negat errare posse simul omnes in idem consentientes. Et hic quidem tam mirabilis consensus Spiritui nostro testatur, non posse eundem aliunde quam à Dei spiritu proficisci. Et qui alibi deprehenduntur per longum annorum spacium soli Christianorum nomine appellati, siue Christianismum professi fuisse, immo qui sunt Commissarij Legatiq; Dei, & bonorū ipsius dispensatores, & Cœli ianitores, ut loquitur Scriptura.

DE CALVINO, QVI OMNES
ceremonias aboleuit: deque modis quibus
primi Christiani Paganos ad Christianismum adduxerunt.

CAPVT III.

ARGVMENTVM.

- I. Lutherus quasdam Ecclesiæ ceremonias retinuit, Calvinus omnes penitus aboleuit.
- II. Caluini de ceremonijs iudicium.
- III. Christiani cum Paganis multa habuere communia.
- IV. Cere-

IV. Ceremonia diuinum cultum augustiorem reddunt.

V. Diabolus ceremonias ex Ecclesia profigauit.

VI. Paganorum religio velut simia fuit Christiana.

I. **C**alvino modestior Hæresiarcha Lutherus, quum Ecclesiam suam erigeret, tum in ritibus, tum in doctrina, multa retinuit ex more Ecclesiæ Catholicæ, vt dictum est à me superioribus libris: quin & in Epistola quadam ad Galliarum Regem in hac sententiam scripsit. Quum mundus non possit carere Ceremonijs, nescio ad quid conducatur, veteribus relictis nouas introducere. Multa apparent veteris Ecclesiæ vestigia, in noua illa, quam ipse constituit. Templorum structura, Altaria, Ornamenta, Calices, Imagines. At Calvinus, contraria prorsus ratione, in nouam omnino formam Reformationem suam instituit, optima quæque, quæ veterum sapientia & sanctitas nobis reliquerat, funditus euertens. Sane doctrinæ ipsius capita hic referre, non est mihi propositum: longius enim à primario meo scopo recederem, & præterea quantum opus est, obiter ea attigi superioribus Capitulis, & deinceps quoque subiade attingam. Illud tamen ad Historiam eius pertinere visum est, ordinem Ecclesiasticum ab ipso institutum ob oculos ponere, quum ab eo suum quoque mutuata sit Gallicana Ecclesia ea, quæ se Reformatam appellat. Roma illorum, & Imperij sedes, Geneva est: hinc profecta sunt omnia Consilia tam ad Religionem pertinentia, tum ad Rem publicam, quorum nos experti sumus tragicos & deplorabiles effectus. Itaque facta conspiratione aduersus Ecclesiam Catholicam, generale promulgatur Edictum, quo iubentur abrogari omnes ceremoniæ, solitæ in Ecclesia obseruari, ornatus, decori, & solennitatis gratia, tam sanctæ & diuine rebus præsentibus, & mysteriorum magnitudini accommodatæ, vt ab essentia illorum inseparabiles videantur. Animaduertebat enim, fieri non posse, vt Ecclesiam suam aliqua eondecoraret Ceremonia, quæ non nihil haberet Maiestatis, nisi eam à nostra, tanto pulchriore atque illustriore, desumeret: ideoque omnem omnino earum memoriam statuit abolere, spoliataque veteri Ecclesia, nouam suam prorsus pauperem, nudam atque inornatam relinquere. nec sane absurde; nam quæ sit ipsa inuisibilis, & tota spiritualis. Ceremonijs, quæ in contemplationem diuinitatis eam rapiant, haud indiget. Quin etiam non desunt auctores,

qui dicant, voluisse eum in locum diei Dominicæ diem Iouis substituere, quum Sabbathi non posset, ne videretur Iudaizare; nec Veneris, quem Mahumeces obseruari iussit. Sed visa est ea nouitas nimium periculi habere. Itaque tot augustarum cælestiumque Ceremoniarum vsura tollens, perinde fecit, vt Origentini, qui Regis sui odio, quum aduersus ipsum conspirassent, & vitæ ipsius insidias struxissent, publica lege interdixerunt vt nemo deinceps cæculos vteretur amictu, idque hanc solum ob causam, quod satellites ipsius, huius coloris vestitu vterentur.

II. Ceremonia ista, inquit Calvinus, reliquia quedam sunt, veteris Paganismi aut Iudaismi. Quid attinet, tantum auri, tantum argenti, tot vasa preciosa, & alia eiusmodi ornamenta comparare ad seruendum Deo? Vana sunt ista omnia, & male collocata. Ad prædam fratres, ad prædam. Idem dicebat Pseudopropheta ille Iudas de vnguento & balsamo precioso, quo pedes Seruatoris volvebat sancta Pœnitentia. Suffimenta illa & thura (ait Calvinus) inuenta sunt Ethnicorum, consuetudines prauæ, plena idololatria. Sane Ethnicis ijs sunt vsi. Orpheus id ostendit in Hymnis, quos falsis suis dijs cecinit, cum fumigationibus thuris aliorumque odorum suauium. Sic Nepruno Myrrham, Ioui storacem, & Esculapio Mannam adolebant. Iudæi quoque vsi fuerunt incenso, quod compositum ex duodecim speciebus aromatum, gratum fragrantemque odorem spirans, & admirabili quadam ratione, prunis altaris iniectum, rectè cælum versus magno impetu fumum iaculabatur, minime hac illac, vt alij fumi solent, aberrantem. Sed hoc non obstitit, quominus etiam Christiani eo vterentur, vindicantes Paganismum, in quo moralis hæc ceremonia à Iudæis desumpta fuerat. Quam tamen Traditionem ab Apostolis deriuatam fuisse, ex quarto Canone apparet, vt manifestus sit error eorum, qui Leoni Tertio eam tribuerunt. Eiusdem meminit in Ligturgia sua Iacobus Apostolus, vt videre est etiam in Missis antiquis S. Basilij & S. Chrysostomi, quas Christiani Orientales canebant. Vide S. Dionysium in Hierarchia sua, D. Ambrosium in Lucam, & veteres omnes. Constantinus magnus thuribulum aureum misit D. Nicolao. D. Ambrosius Angelos precatur, vt incenso Altarium & Sacrificio assistant. Contra Calvinus incensum reijcit: & thure non aliter abigitur, ac Asmodæus apud Tobiam odoramentis Angeli Raphaelis. Vt similitudo sit hac in re inter Calvinum & Dæmonem

nem. Itaque ciamat, Ceremonias nostras olere Paganismum aut Iudaismum, nosque eas ab Idololatriis aut Iudæis didicisse: Nostras non secus ac illorum sacras ædes, resplendere auro, fumigatas esse thure, & lampadibus atque candelis collucere, vt olim Iouis, Martis & Veneris Tempia. Pleni sunt istis querelis plurimi libelli, sparsi per orbem Christianum; qui adhuc hodie manibus vulgi teruntur. Is quoque qui nuper in describendis prærensibus Missæ tantum operæ perdidit, Ceremonias nostras ad Numam Pompiliam auctorem refert. Quum potius dicendum illi fuisset cum Tertulliano, Numam omnia à Iudæis mutuatum esse. Profecto tempus monet, vt ab hoc morbo iam conualecamus. Olim excusari poterat aliquo modo ista ignorantia, quum vos Mundum è somno suscitastis: nunc vero etiam mulierculæ argumenta vestra ridet, & imposturas vestras eminus etiam vident. Dabitne autem veniam mihi æquus Lector, vt agam non nihil de hisce Ecclesiæ Ceremonijs, quas Caluinus Ethnicas atque idololatrias malitiose appellat? Equidem nec iniucunda nec inutilis erit ista digressio ijs, quibus præcipue hunc meum laborem destinavi, quibus scrupulus aliquis iniecitur, quum vident eos, qui verum Deum adorant, ceremonias nonnullas obseruare ijs quoque vñratis, qui diabolum adorant.

III. Multæ fuerunt res bonæ & sanctæ (audite, qui Reformatos vos dicitis) Ethnicas nobiscum communes. Nam quum fuerint inter Paganos præclara quædam & sublimia ingenia, naturali rationis lumine insigniter præ ceteris collustrata: fieri non potest, vt non excellentes quosdam conceptus habuerint, quales nos multos agnoscimus, tum in constitutione Religionis ipsorum, tum in Reipublicæ administratione. Animam, inquit Tertullianus, multas res bonas ex se ipsa producere, quamuis non sit Christiana. Quas eam solam ob causam repudiare ac contemnere, quod ab istis auctoribus sunt inuentæ, inhumanum est. Primi Patres nostri, qui Ecclesiam Dei fundauerunt, ædificauerunt ac illustrauerunt, quum intelligerent, consuetudinem siue bonam, siue malam, difficillime, quidquid tandem facias, abrogari (nam vbi semel inualuit, vim obtinet legis) optimum rati sunt atque vtilissimum, an quas nonnullas ceremonias, quas Pagani ab Ecclesia Dei veteri rapuerant, retinere, destruen-

tes interim Idololatriam, & vanam istam Religionem, qua addicti erant superstitione adorationi peregrinæ illius & insociabilis Deorum pluralitatis, quæ annis ter mille sexcentis & amplius mundum infatuauerat. Itaque quum vellet Crucem Christi erigere, non sunt demoliti semper magnifica palatia atque ædificia, dijs illorum dedicata, sed vnius viuentis Dei honoricadem consecrauerunt. Sanctus Martialis, qui Apostolorum tempore vixit, transiens per ciuitatem nostram Burdegalensem, Altare quoddam, quod Deo cuidam ignoto dedicatum ibi reperiebat, vero Deo consecrauit, quem sub titulo & memoria Sancti Stephani Protomartyris cognoscendum ipsis proponebat. Idem fecerunt Apostoli & eorum successores, peragrantes orbem terrarum, ad conuertendos populos: quos tamen noui isti Euangelistæ eo nomine criminantur. Balæus certe testatur in vita Bonifacij IV. Romani Pontificis, hunc ab Imperatore Phoca Phanteon templum, plenum falorum deorum & idololatriæ sordibus impetrasse, vt loco Cybeles falorum deorum Matris, Maria Mater Iesu Christi Seruatoris nostri, vna cum SS Martyribus, ibi coleretur atque adoraretur? Horribilis mutatio, & doctrinæ D. Pauli repugnans! efficere, vt quod consecratum fuerat Idolis, in sacrasanctum vsum à Christianis conuertatur. Sic isti accommodant loca Scripturæ. Sic calumniantur maiorum nostrorum sanctas actiones, qui ductu Spiritus sancti, ad gloriam Dei, & honorem Ecclesiæ ipsius omnes gressus suos, omnia consilia sua instruerunt. Interim non potest eos latere. Deum ipsum in Lege Mosæica præcepisse, vt ex spolijs Ægyptiacis Templum sibi exstrueretur. Nec vero, vt istis placet, Paganismum ab inferis reuocarunt, eo quod ceremonias quasdam ex eodem retinuerunt: id rursus vindicantes, quod illi furati fuerant ex Lege Mosæ, & ex Synagoga, quæ prisca nostri Patres voluerunt honorifice sepelire, multas res bonas, quæ illo tum fuerant, ad suos vsus transferentes. Quo pacto paulatim progredientes, pulcherrimum illum ordinem, qui in Ecclesia cõspicitur, stabilierunt. Id quod breui aliquo temporis spatio, & velut vno momento fieri ita publice non potest. Nam quemadmodum in veteri Lege exornationes & solennitates cultus diuini quadringentis circiter annis demum post obitum Mosæ fuerunt introductæ ita tribus illis primis seculis,

lis, quæ Constantini tempora præcesserunt, durâte persecutione, coacti sunt Christiani simplici Dei cultu contenti esse, impediri quo minus possent solemnem eius ordinem constituere, ut postea factum est, quom per conversionem Imperatorum pax contigit Ecclesiæ, ita ut iam possent cum Gentilibus pari Marte congredi. Quapropter frustra se cruciat Plessæus, dum conatur ostendere, eum Dei cultum, qui hodie viger in Ecclesia Christiana, ab initio talem non fuisse. Neque enim ignoramus, tenuitatem illam, qua tunc laborabat Ecclesia, exiguum Christianorum numerum, & igitur denique persecutionum obstidisse, quo minus Templâ ista magnifica ædificarent, eaque tantis opibus & tam pulchro ornatu instruerent, & tanto cum apparatu Deum colerent: & nihilominus tamen cultus idem fuit, condecoratus postea multis ceremonijs & diuitijs, impleto scilicet eius rei tempore, ab Esaiâ prædicto.

IV. Sane quæ pulchra sunt, semper pulchra sunt: verum ut adamas aut pyropus bracteolæ impositus, fulgorem acquirat multo maiorem nativo: ita cultum diuinum multo augustiorem efficit pulchritudo sanctarumq; illarum ceremoniarum accessio, quamuis apud Ethnicos etiam bona parte versatarum, sub quibus sublimissima & præstantissima mysteria, non secus ac vna sub vinearum pampinis, abscondita latent. Sed quantumuis insit illis pulchritudinis, erraticis tamen istis ingenijs non sapiunt. Squalorem, inquit, & situm redolent. Quæ in re non absimiles mihi videntur illis, qui ad eod delicatos oculos habent, ut non dignentur aspicere tabulam aliquam, Michaelis Angeli, aut Raphaelis, aut Titiani diuina manu pictam, propterea quod omnia atrodenstempus æuum aliquem aut pallorem coloru induxit. Neque enim idonei sunt oculi illorum ad faciendum iudicium de admirabilibus lineamentis, quæ apparent in antiquitate, sub carie tabularum istarum pulcherrimarum, vetustate & fumo pæne corruptarum. Et quemadmodum nihil interest, siue febricitantem imponas aureo preciosoque lecto, siue culcitæ stramentitiæ; quietem enim nec hic nec illic inueniet, sed modo in hoc, modo in illud lectus lecti sese volutans non poterit in vno aliquo loco quiescere, propterea quod quocumque tandem recumbat, vbique eum comitatur morbus suus, nec vsquam ab eo recedit anxia & morosa febris: Ita vobis quoque ô noui Christiani, quemcunque tandem cibum apponamus, nihil palato vestro sapit,

& quidquid infunditur ex vna parte, ex altera, velut dolia Danaidum, reijcitis.

V. Non desunt ex nouæ istius Religionis sectatoribus, qui scrupulo aliquo conscientiæ percussi, alij hoc, alij illud confitentur ac concedunt dicentes plerique, vltterius, quam oportuerit, fallacem immisissam fuisse in eas res, quæ plurimum habent sanctitatis pietatisque, non decuisse omnes illas ceremonias relegare, quæ in Ecclesiæ Romana longa iam annorum serie vigerunt, quæ oculos nostros erudiunt, quemadmodum verbi prædicatio, aures: considerandam fuisse ipsam ceremoniarum substantiam, quom sint mysticæ, & rerum diuinarum significationem contineant. Verum, inquit, Ethnici & Idololatrarum earum sunt auctores, easque, ad cultum salforum deorum suorum procederunt. Et honor illis deferretur is, quem non merentur. Dicendum erat vobis, non auctores earum fuisse Ethnicos, sed imitatores quosdam ac mimos Diabolus enim, simia indolem referens, quæ gestu conatur exprinere quidquid videt, volens amulari Creatorem suum, ad decipiendos homines, multas sanctissimas ceremonias à filijs Dei mutuatus est, easque metamorphosi quadam ne agnoscerentur, transformauit. Econtrario autem ad decipiendos Christianos, easdem illas ceremonias, quom sint illi extortæ è manibus, prorsus è medio tollere aggreditur. Diabolum inquit iustius sub finem primæ suæ Apologiæ, inter Paganos baptismo quoque vti, & militum suarum frontem eodem signo signaculo signare (signum Crucis intelligens) panis oblationem & resurrectionis memoriam itidem ut inter Christianos celebrari. Et Tertullianus, Diaboli fraudem & malitiam inde ait cognosci, quod à vero Dei cultu quædam mutuetur, ut ad fidem pertinere Christianam videantur Religionem nostram talem vos representatis, Calvinistæ, ac si desumpta esset ex Paganismo, eaque est quotidiana vestra exprobratio. Primis Christianis idem enenit: nam impius ille Apostata, & Philosophus Celsus, discipulus magistri voluptatis Epicuri, ducti zelotypia quadam, quod præclarum illum Christianorum ordinem viderent, affirmabant circiter annum Seruatoris centesimum sexagesimum, pulcherrimum quodque quod in Christianorum Religione vigeret, id eos ab Ethnicis tamquam clientelari iure possidere. Hoc iudicium esse facti in ipsorum bona admissi. Omnes illas

vocum elegantias raptas esse ex Homero, Hesiodo, Platone, Pythagora & alijs. Ornam esse Religionem Christianam ex interpolato Gentilismo. Idem vos nobis objicitis, Calumnias, ut si vobis credendum sit, nos sumus summa quædam Ethnicorum.

Quod si Orthodoxorum Patrum diuina scripta euoluamus, liquido constabit, Ethnicæ infidelitatis dogmata, fabularumque gentiliū falsam veritatem, fuisse ab illis, admirabili quadam dexterritate atque prudentia, ad fidei & Religionis Christianæ puram veritatem reducta, dum ad oculum illis demonstrarunt, nihil esse aliud Gentilismum, quam veræ Religionis imitatoriam quandam expressionem. Omnia idololatriæ illorum mysteria compilata esse ex Lege Dei, & desumpta a Iudæis, qui soli habuerunt perfectam Dei cognitionem: eaque Poetas illorum temporum & ceteros viros præstantes, non ausos fuisse in lucem proferre, deterritos exemplo Socratis, sed fabulis ea inuoluisse, & tam sublimatis istius, quam cælestis illius naturæ excellentissima quæque mysteria, sub Poeticarum fictionum inuolucris occultauisse. Id quod clare ostendit Iustinus, in admonitione ad Gentiles, de Homero loquens, qui optimos quoque tractatus diuinæ Iliados suæ, & Odysseæ, ex libro Geneseos hausit. Ibi creationem mundi, ibi laudem maiorum Angelorum, ibi Paradisi terrestri, ibi Inferni videmus descriptionem. Clemens Alexandrinus in Menandro notat decem Dei Præcepta ex ordine pronuntiata. Prisci Christiani talibus Ethnicis dictis aggrediebantur. Facere enim non possum, quin hanc molestiam, vel potius hanc delectationem præbeam Lectori, ut vestigia mea sequatur per diuersa ambulacra huius septi, ad agnoscendam veterum Patrum recentis adhuc Christianismi prudentiam. Sic enim in hortum tandem deueniet, pulcherrimis flosculis ornatum, areolis distinctum, & viridantibus arboribus in quincuncem velut dispositis constitutum, summas denique verni temporis amonitates spirantem: simulque illa cognoscat quæ frustra alibi forsitan querat, Caluini in primis malitiam, qui nouellam suam Ecclesiam multis pulcherrimis & sanctis rebus nudauit, eo tantum, ne antiquitatem imitari videretur. Sed audiamus veteres Christianos cum Paganis loquentes. Vos aiebant, creditis Mineruam vestram natam esse de cerebro Iouis, quæ fabula omnium seræ Poetarum vestro-

rum ingenia exercuit. Iesus Christus vera est Minerva & Sapiencia, progenita ex Patris cælestis secunda memoria. Mercurius vester de cælo delatus in terras, & de terris redit in cælestem, ad perferenda dijs hominibusque magni Iouis patris sui mandata. Iuppiter iste, quem auctoritu vos adoratis. Deus est Cæli: eius inter-nunciij & Legati, sunt Angeli, ut Mercurius Iouis vestri. Vester ille Danaen ad amavit: & noster, Virginem immaculatam. Illum patrem dicitis Dei filius bis nati. Quod figura est veri Dei Filij, qui bis est generatus, primum ut Deus, ab omni æternitate; deinde ut homo, in tempore. Bis fons est ianus vester: & noster Iesus Christus duas habet Naturas, ita inter se distinctas, ut per vnā ambulet inter mortales, per alteram autem in Paradiso imperium exerceat in Angelos. Herculem vos creditis portas inferorum effregisse: & à Iesu hoc potuisse fieri quid est cur non credatis? Herculis viam affirmatis totam fuisse laboriosam, domuisse eum immanissima terræ monstra: Noster Hercules Christianus cælestis descendit ad venenum mortis sanguine suo diluendum dissoluendumque, & ad peccatum è mundo exturbandum. Vester Hercules nostri tantum figura quædam fuit. Vester Apollo, est Medicus noster, Saluator & Sanator. Vester Apollo propter restitutam Hippolyto vitam diuinitate ad tempus priuatus fuit, & terreni Regis bubulcus factus: & noster, ut humano generi, ruinam peccatorum suorum oborto, vitam repararet, relicto Cælo, inter nos habitauit, ex Domino factus subditus & tributarius Augusti ac Herodis. Deu-calion vester, ex historia Diluuij desumptus Phæthontis fabula, ex retrogradatione solis, facta tempore Ezechie: Figmentum de filiis terræ, qui Ossa Olympo, & Pelion Ossæ volebant superimponere, tractū est ab ædificio Turris Nimrothi, qui Cælos aggrediebatur conscendere. Quidquid denique Homerus vester, Hesiodus & alij ceteri erunt, ex libris Moysi est haustum. Vos in triuijs vestris Her-mas collocaus, seu ligneas statuas Mercurium referentes, quem deum viarum indigitatis: & nos ibidem Crucem desigimus, signum nostræ Redemptionis, ad indicandum, esse eam regionem Christianam. Mille alia exempla ex fabulosis Ethnicorum narrationibus petruerunt, quibus ad salutis suæ cognitionem non raro eos reuocarunt. Ita ut dici non immerito possit, Ethnicorum superstitionem, admirabili quadam Dei providentia, fuisse figuram, imaginem, ideam

& introductionem quandam ad amplectendam veteram Religionem, sine totali omnium immutatione & innovatione (quæ res est plenissima periculi) explicando solam dextræ, & trahendo in mysticum & sanctum sensum id, quod illi intelligebant philosophice & fabulose, ad evertendam illorum idololatriam. Quin nullum à Servatore & redemptore mundi, dum inter homines habitavit, editum est miraculum, quod non Idoli alicuius nomen deleverit. Et quamvis generatim divinitatem suam asserere miraculis voluerit, speciatim tamen eadem adhibuit ad destruendum Imperium Diaboli, quod positum erat in cultu, qui in Idolis suis ipsi deferebatur, & in persona falorum illorum deorum. Ita per nuncium, quod Aagulus attulit divæ Virgini, Mercurium relegavit ad inferos, unde prodierat: Apage deorum Legatum, inter nuncium, & tutorem alipedem. Per miraculum, quod fecit volens nasci ex Virgine, ecce deturbatum Parnassum cum omnibus Musis, Ventis & tempestati imperavit: Abite Boreæ, Aëoli, & quidquid cœlum aut mare turbat. Sicis pedibus in aquarum superficie ambulavit: Discedite Neptuni, Therides, Tritones, & dij Marini. Aquam convertit in vinum: Peristi Bacche. Multiplicavit panes in occultantem sese Cererem. Cæcis visum restituit, & mulieres peccatrices convertit: Ecce Cupidinem Veneremque extorres Regno suo. Soli Eclipsin induxit in morte sua: En Phœbum & Dianam è catalogo deorum expunctos. Descendit ad inferos, visitavit liberavitque Patres: Perijt nomen Plutonis & Proserpinæ. Si non licet Christianis, ut vos dicitis, mutuari aliquid ab Infidelibus, aut Ethnicis, si non licet mores consuetudinesque illorum usurpare, illico vivemus sine Legibus. Pleraque enim leges nostræ ab illis profectæ sunt, nec sine illorum ope leges sancire potuimus. Iam etiam virtus sepulta erit: Fortissimæ enim & generosissimæ actiones, quas unquam potuisset virtus producere, apud Ethnicos inveniuntur. Quid multa; Deo ipso carebimus: nefas erit vel precari illam, vel adorare, quoniam id Gentiles fecerunt. O delicatam conscientiam Reformatorum, quæ id, quod per se est bonum, iubet repudiare, propterea quod gentes luce Evangelica non illuminatæ id receperint & usurpaverint. Inculcandum est istud denuo vobis, qui à recta Ecclesiæ semita aberrastis: Non enim animadvertis, minime ab Ethnicis nos ceremonias

nostras desumere, sed Ethnicos eas à nobis desumpsisse, nosque easdem ab illis recipere; iustissimo titulo repentes, quod nostrum est, quodque destinatum fuerat alijs vobis, quam ipsorum impietati. Si Ethnicus & Turca convincat Achem, Deum unum esse, & Catholicus iisdem illis Argumentis utatur ad idem probandum, num propterea minus erit Catholicus, aut minus Orthodoxus? Deus sæpe numero inimicos suos castigat per inimicos suos: hunc imitemur, quantum humana permittit imbecillitas, pugnemus armis horum, iisque oppugnemus arma illorum, ut utrosque viribus Ecclesiæ expugnemus.

HÆRETICOS MULTAS RES SANCTAS ac bonas ex suis Ecclesijs profligare, eo tantum quod eadem à Catholicis cum veneratione usurpentur.

CAPUT IV.

ARGUMENTUM.

- I. Cur novi reformatores quæ apud Catholicos in magna habentur veneratione, imprimis Crucis, oderint ac desententur.
- II. Cur altaria eisdem susulerint.
- III. Nomine Iesu nullum habent honorem.
- IV. Cur dies festos aboluerint: & quo habitu vivantur.
- V. Cur ieiunia ab Ecclesia indicta observare nolint.
- VI. Item in Cœna Domini non Calicibus sed poculis & vitris vivuntur.

I. Sed quod tantopere non fastiditis modo discipuli Calvinii, multas actiones Catholicas piæ & sanctas, sed & detestamini, eius rei non hæc est vera ratio, quia haustæ sunt ex Paganismo. Non enim odio eas prosequimini, ut Ethnicas; sed ideo tantum, quia in usu sunt apud Catholicos, & quia notæ sunt veteris Christianismi. Quæso enim, cur pedibus proculcatis cur confingitis venerabilem Crucem, salutem mundi, & fidelium animarum sanctissimam tutelam? Propterea, quia Catholici eam honorant & venerantur, & in Altaribus suis collocant, quod Apostolorum